

גביית חוב ארנונה של חברה מבעל השליטה בחברה - רע"א 4049/19 המשביר לצרכן 365 בע"מ נ' עיריית כרמיאל – ניתן ביום

25/1/2021

בית המשפט העליון נדרש להכריע בערעור של חברת המשביר לצרכן (להלן: "המשביר") על פסק הדין שניתן בבית המשפט המחוזי על ידי הרכב שופטים (פסק דין בערעור על פסק דין של בית משפט השלום).

עניינו של פסק הדין הוא בחיוב בעל שליטה בחברה בחוב הארנונה של החברה בהתאם להוראות סעיף 8(ג) [לחוק ההסדרים במשק המדינה \(תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב\)](#), התשנ"ג-1992 (להלן: "חוק ההסדרים").

סעיף 8(ג) לחוק ההסדרים מאפשר לרשות מקומית לגבות חוב ארנונה של מחזיק שהוא חברה פרטית (בנכס שאינו משמש למגורים), מבעל השליטה בחברה, וזאת בהתקיים התנאים הקבועים בסעיף 119א(א) לפקודת מס הכנסה.

נסיבות פסק הדין בנדון: המשביר היתה בעלת המניות הבלעדית בחברת קוסט 365 (להלן: "קוסט"), החל מיום הקמתה של קוסט ועד ליום 1.11.2014. חברת קוסט החזיקה והפעילה בעיר כרמיאל מרכול ונרשמה בספרי העירייה כמחזיקה בנכס לצרכי ארנונה החל מיום 1.5.2014 ועד ליום 27.11.2014. ביום 4.11.2014 מכרה קוסט את הזכויות במרכול לחברת רמי לוי. באותו יום מכרה המשביר את כל המניות שלה בקוסט לחברת אפיקי יונתן.

מסתבר, כי קוסט לא שילמה לעירייה את חיובי הארנונה לתקופת החזקתה במרכול, והעירייה ניסתה לגבות את החוב מהמשביר מכוח הוראות סעיף 8(ג) לחוק ההסדרים.

בפסק דין זה נדרש בית המשפט העליון לשאלה אם במקרה דנן מתקיימים התנאים המיוחדים שבסעיף 119א(א) לפקודת מס הכנסה.

בניגוד להכרעת הרוב בפסק הדין שניתן בבית המשפט המחוזי, קבע בית המשפט העליון כי המשביר אינה חייבת בחוב הארנונה שנוקף לחובתה של קוסט.

להכרעה זו הגיע בית המשפט העליון לאחר ניתוח הוראות סעיף 119א(א) לפקודת מס הכנסה ונפסק כי [סעיף 119א\(א\)](#) אינו קובע עיקרון כללי המאפשר גביית חוב ארנונה של חברה מידי בעל שליטה בחברה החייבת, אלא מאפשר זאת אך ורק כי בהתקיים התנאים הקבועים בכל אחת מפסקאות המשנה של סעיף 119א(א), כאשר כל אחת מפסקאות אלה עוסקת בסיטואציה שונה וקובעת את התנאים להטלת חיוב המס של החברה החייבת על גורם אחר.

עוד נפסק כי המועד הקובע לעניין כל החלופות המצויות בסעיף 119א(א) הוא מועד הפירוק, העברת הנכסים או הפסקת הפעילות של החברה, ולא מועד יצירת החוב. כלומר, יש לבחון בכל מקרה, כי תנאי הסעיף מתקיימים במועד הפירוק של החברה או הפסקת פעילותה ולא במועד בו נוצר החוב.

בית המשפט העליון פסק כי הנסיבות המתוארות במקרה זה אינן מתאימות לאף אחת משלוש החלופות שבסעיף 119א(א):

פסקה (1) עוסקת בחברה בעלת חוב מס אשר התפרקה או העבירה את נכסיה ללא תמורה או בתמורה חלקית בלי שנותרו לה אמצעים לסילוק החוב האמור, שאז ניתן לגבות את החוב ממי שקיבל את הנכסים ללא תמורה או בתמורה חלקית. מאחר והמשביר מכרה את קוסט לאפיקי יונתן כבר ב- 4.11.2014, הרבה לפני פירוקה של קוסט, אזי לא מתקיימות הנסיבות בפסקה זו; פסקה (2) עוסקת בהעברת פעילות החברה לחברה אחרת עם אותם בעלי שליטה או קרוביהם ולכן לא רלבנטית; ופסקה (3) מתייחסת למצב בו החברה התפרקה או הפסיקה את פעילותה מבלי ששילמה את החוב, שאז יש לראות בנכסים שהיו לה ערב הפירוק או הפסקת הפעילות "כאילו הועברו לבעלי השליטה בו בלא תמורה, וניתן לגבות מהם את חוב המס", אלא אם הוכח אחרת. מאחר וקוסט נכנסה להליכי פירוק והפסיקה את פעילותה בחודש יולי 2015, כ- 8 חודשים לאחר שהמשביר מכרה את כל

מניותיה בקוסט לאפיקי יונתן, וחדלה מהיות בעלת השליטה בקוסט, הרי שהמשביר אינה בעלי השליטה בקוסט ערב הפירוק והחזקה הקבועה בפסקה זו אינה חלה על המשביר, וממילא היא אינה נדרשת לסתור אותה.

על בסיס ניתוח זה של סעיף 119א(א) לפקודת מס הכנסה, פסק בית המשפט העליון כי המשביר אינה חייבת בתשלום החוב שנוקף לחובתה של קוסט בתקופה בה היתה בעלת המניות בקוסט וקיבל את ערעורה של חברת המשביר.

הסקירה לעיל הינה בבחינת תמצית. המידע הכלול בה נמסר למטרות אינפורמטיביות בלבד ואין במידע כדי להוות ייעוץ משפטי. לקבלת פרטים נוספים, אנא פנו לתחום תכנון ובניה במשרדנו בטלפון 03-608-9119 או ישירות לשותפים:

עו"ד שגיב חנין

ראש תחום תכנון ובניה (משותף)
במחלקת נדל"ן, תכנון ובניה

sagiv.hanin@goldfarb.com

עו"ד אורנה ורכובסקי

ראש תחום תכנון ובניה (משותף)
במחלקת נדל"ן, תכנון ובניה

Orna.Verhovsky@goldfarb.com